

NATUURLIJK
TEGEN KANKER

UITGAVE VAN MMV #4 - 2018, JAARGANG 44, WWW.MMV.NL

Witziicht

Start onderzoekstraditie voor MMV

Precisieoncologie:
vriendelijker en effectiever

Paardenkastanje:
natuurlijke zetpil

'Sprankje hoop gaf mij moed'

Marianne liep rond met een 'tijdbom', maar is kankervrij

NIEUW!
BOEKRECENSIES

ONDERZOEKSCOÖRDINATOR
ANNE-MARIE POORTHUIS

‘Positioneer de MMV als vernieuwer’

Kan onderzoek de waarde van de Moermantherapie wetenschappelijk versterken? En zo ja, hoe? In opdracht van MMV werkt onderzoeker Anne-Marie Poorthuis aan een unicum in de geschiedenis van MMV. Een eigen onderzoekstraditie, -netwerk en -agenda. ‘De kansen liggen bij context-based-practice!’

TEKST RINEKE WISMAN

BEELD MARTINE SPRANGERS

Dat voeding als therapie heilzaam is, daarvan zijn MMV-leden overtuigd. Velen ervaren de helende effecten aan den lijve, en kennen anderen met soortgelijke ervaringen. Hoe sterk een overtuiging ook is, in de spreekkamer bereik je er weinig mee. De meeste artsen laten zich uitsluitend overtuigen door wetenschap. Daarom zou het handig zijn als de voedingstherapie een wetenschappelijke waarde had. Het bestuur van MMV gaf Anne-Marie Poorthuis vorig jaar de opdracht een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de mogelijkheden hiervan. Poorthuis verkende de huidige stand van weten-

schap en praktijk en voerde gesprekken met een tiental interne en externe betrokkenen - van artsen, therapeuten en ervaringsdeskundigen met kanker tot onderzoekers (Louis Bolk Instituut, Hubregtse Research Foundation, Van Hall Larenstein) en een student voeding en gezondheid. In november presenteerde ze haar bevindingen op de MMV-ledendag. Ze denkt er met plezier aan terug. "MMV kenmerkt zich door leden met een nieuwsgierige, onderzoekende houding. Dat is bijzonder. Onlangs tijdens een sessie met een groep MMV-ambassadeurs (mensen die regelmatig als visitekaartje naar buiten treden, red.) overheerste dat gevoel opnieuw. De MMV is een enorm goed gedocumenteerde vereniging. Met cursussen, een eigen tijdschrift, website en nieuwsbrief, dieet- en kookrichtlijnen. Er is enorm veel te delen met de samenleving."

U houdt zich vanuit de stichting Eigentijdse Verbindingen bezig met netwerkontwikkeling rondom actuele maatschappelijke thema's. Hoe is MMV op uw pad gekomen?

"Een actief lid van MMV, Iñaki Legorburu, woont bij mij om de hoek in Kortenhoeve. Toen hij geconfronteerd werd met een agressieve vorm van blaaskanker en een slechte prognose, gooide hij zijn leefstijl om. Hij bracht zijn kankerproces onder controle door de richtlijnen van het Moerlanddieet te volgen, vroeg op te staan, de dag te beginnen met een boswandeling, voortaan op tijd naar bed te gaan en daardoor beter te slapen. Wat hij deed, was zijn eigen nabije context versterken, en daarmee zichzelf. Dat is een principe dat in mijn werk vaak centraal staat: hoe kan je de omgeving zodanig inrichten dat het de mensen sterker maakt in hun eigen proces?"

Hoe is dat toepasbaar binnen het gedachtengoed van MMV?

"Ik onderzoek of en hoe mensen met kanker zichzelf kunnen versterken via hun omgeving. Context-based practice. Iñaki zag ik hierin bewegen. Hij is voortdurend alert op hoe het met hem gaat, en of de kanker onder controle is. Alhoewel zijn arts niet in deze aanpak gelooft, blijft hij wel de controles doen. Afhankelijk van de uitslag zijn er periodes dat hij strikt leeft, of de teugels wat meer laat vieren. Een bijzonder proces om van nabij mee te maken. Het kan goed gaan, maar je weet niet wat er verder gaat gebeuren. De uitdaging waar je als mens aan mag bouwen, is dat je voorbereid bent op de verrassing."

De focus verschoof in een beginstadium van het onderzoek van 'evidence-based' naar 'practice-based' geneeskunde waarbij de ervaringen van de patiënten

'Onderzoekende houding kenmerkt MMV-leden'

leidend zijn, schrijft u in het rapport 'Een onderzoekstraditie MMV – haalbaarheidsstudie en onderzoeksplan'. 'Evidence-based' sluit aan bij de gangbare reguliere geneeskunde waarin meetbare indicatoren het uitgangspunt zijn voor wetenschappelijke kennis. Waarom niet 'gewoon' aansluiten bij de gangbare praktijk?

"Evidence-based geeft een beperkte weergave van de werkelijkheid. Vorig jaar verscheen een revolutionair rapport van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS): Zonder context geen bewijs – de illusie van evidence-based practice. Hierin stelt de Raad dat de zorg in Nederland is doorgeschooten in het werken volgens onderbouwde richtlijnen. Het stelt het eenzijdige gebruik van evidence-based practice ter discussie, en geeft de context-based practice als een ruimer vertrekpunt aan. Hierin speelt 'evidence' een rol als bron van informatie naast vele andere bronnen van informatie. De concrete context bepaalt hoe deze kennisbronnen met elkaar worden verbonden. Context-based-practice gaat nog een stap verder dan practice-based, omdat het actief investeert in en gebruik maakt van

een meervoudige context, waarbij de patiënt zelf de regie houdt. Ik ben heel blij met dit rapport van de Raad als basis voor ons onderzoek. Het geeft kansen voor de MMV."

Waarom past deze context-based practice bij MMV?

"Dat heeft met de positionering van MMV te maken. Het is lastig om, ondanks de ruim veertig jaar ervaring, erkenning te krijgen voor de voedingstherapie van Moerman. Context-based practice geeft MMV de mogelijkheid om partij te zijn in een nieuw veld waarin samen met anderen de waarde van voeding in kaart wordt gebracht. Op die manier versterkt MMV haar positie in het veld van voeding, leefstijl en kanker. Bij deze benadering kan de Moermantherapie een kennisbron zijn naast andere kennisbronnen."

"Op het moment dat je het Moermandieet inhoudelijk zou gaan onderzoeken, ben je bezig met jezelf overtuigen aan anderen. Dan kom je in het wij-zij denken en dat is niet kansrijk. Door voeding in een context te onderzoeken, kan je als MMV een voorbeeld zijn en jezelf positioneren als een vernieuwer."

"De aandacht voor voeding in de gezondheidszorg groeit, blijkt ook uit de vorig jaar verschenen 'Kennissynthese' voor voeding bij de behandeling van

chronische ziekten. Juist omdat de aandacht voor voeding groeit is het raadzaam om krachten te bundelen met andere bewegingen op het gebied van voeding, leefstijl en kanker. Het Moermandieet zelf kan in een later stadium een casus zijn in breder onderzoek met meerdere partners. Ook kan MMV verbindingen maken in een gezamenlijk veld door (financieel) bij te dragen aan onderzoek, zoals dat nu gebeurt met het onderzoek naar voeding en prostaatkanker dat geïnitieerd wordt door het Platform Patiënt en Voeding."

Wat houdt context-based practice in?

"Uitgangspunt is dat zowel reguliere artsen als complementair werkend artsen voor iedere patiënt vanuit verschillende invalshoeken moeten kijken naar wat helpt. Artsen voor Niet Toxische Tumor Therapie (NTTT) moeten op dit moment al vanuit hun beroep de reguliere geneeskunde als vertrekpunt nemen, en daarbij aansluiten. In wezen zijn zij hierdoor al gedwongen om een soort van context-based-practice te hanteren. Ze combineren de kennis van de reguliere praktijk met de richtlijnen voor voeding en leefstijl van Moerman, de eigen professionele kennis en de kennis van de patiënt zelf."

"NTTT-artsen beschouwen de afstemming met de evidence-based geneeskunde soms als een noodzakelijk kwaad. Dat komt ook doordat zij regelmatig geconfronteerd worden met de schade van chemokuren. Dat leidt tot de gedachte: moet dat nou? Voor hen is de uitdaging alle invalshoeken te respecteren en onderzoeken op meerwaarde. Tegelijkertijd is het een kans om in een context-based gesprek samen te onderzoeken of de schade van een chemokuur beperkt of voorkomen kan worden."

Waar bent u concreet mee bezig?

"Gesprekken voeren, creatief nadenken, theorieën ontwikkelen. Een idee dat zich nu uitkristalliseert in gesprek met de werkgroep is de mogelijkheid van een onderzoekspilot met een zorgverzekeraar, waarbij de patiënt een vergoeding krijgt voor een aantal gesprekken met verschillende zorgverleners die hij/zij zelf mag initiëren. Op het moment dat je een diagnose krijgt, word je ineens 'patiënt'.

'Een keuzehulp doet je beseffen dat je een keuze hebt'

Wat heb je nodig als patiënt? Op basis waarvan maak je dan keuzes voor je gezondheid? Doe je dat vanuit je mens-zijn of vanuit je patiënt-zijn? Wat is de rol van de artsen in dit proces? Welke invloed heeft de zorgverzekeraar?"

"Een interessant idee uit de eerder genoemde studie van de RVS is een keuzehulp voor patiënten. De ontwikkeling daarvan is inmiddels samen met een groep MMV-ambassadeurs in gang gezet. Naast daadwerkelijke hulp bij momenten dat er keuzes moeten worden gemaakt, doet een keuzehulp je ook beseffen dat je een keuze hebt. De ambitie is om de vaardigheid van patiënten te versterken om hun eigen kankerproces te begeleiden."

U bent door het bestuur aangesteld voor 2018 aangesteld voor 1 dag per week. Kunt u iets zeggen over het tijdspad?

"Naast het ontwikkelen van een keuzehulp, bereiden we op dit moment een pilot voor. We dienen een onderzoekaanvraag in bij de zorgverzekeraar en investeren in een samenwerking met het Louis Bolk Instituut. Ook bouwen we aan een netwerk van artsen die willen meewerken. We moeten enorme stappen maken, maar het kan soms snel gaan. Het zou geweldig zijn als we dit najaar met de pilot zouden kunnen beginnen."

Geïnteresseerden kunnen het rapport van Anne-Marie Poorthuis opvragen bij het centraal bureau: cb@mmv.nl

BIOGRAFIE

Wie: Anne-Marie Poorthuis (64)

Werk: Oprichter/directeur van Stichting Eigentijdse Verbindingen (sinds 2006).

Ontwerpt en onderzoekt maatschappelijke thema's en organisatievraagstukken.

Verzorgt opleiding en training voor (netwerk)onderzoekers en faciliteert netwerkprogramma's. Gaf leiding (vast en interim) aan verschillende zorgorganisaties (thuiszorg, verpleeghuis). Ondersteunt thans ook gemeenten bij het opbouwen van de lokale samenleving. Studeerde Algemene Sociale Wetenschappen in Utrecht.

Privé: Getrouwd, woont in Kortenhoef. Twee kinderen en drie kleinkinderen.

www.eigentijdseverbindingen.nl